

Megépítem házat!

Lectio: 2Sám 7,1-17
Textus: 2Sám 7,18-29

*Szolgádnak, Dávidnak háza szilárd lesz színed előtt.
Te, ó Seregek Ura, Izrael Istene,
ezt a kijelentést adtad szolgádnak:
Megépítem házat!
Ezért volt bátorsága szolgádnak,
hogy ilyen imádsággal imádkozzék hozzád.
2Sám 7,27-28*

Kedves Testvérek!

Dávid ül egy fotelban.

Különös kép nem? Szokatlan.

Dávid, akiről mindig a mozgalmasság, az akció, a heves érzelmek, a gyors cselekvés jut eszünkbe, most ül, vagy fekszik egy kereveten. A palotában (házában) van. Isten nyugalmat, békéjét éli át. Azt olvassuk: „és az Úr mindenfelől nyugalmat adott neki ellenségeitől.”

Végre ülök

Végre nem üldöznek

végre nem menekülök

végre nem kell csapatot szerveznem

végre nincs halálfélelmem

végre megpihenhetek

végre béke

Dávid életében a sok küzdelem (főleg Saullal), a trónért való harc, a filiszteusok legyőzése, a hebróni királyság, és Jeruzsálem sziklavárának (Sion) elfoglalása után egy rövidebb, nyugalmas időszak következik, egy olyan életszakasz, ami ugyan nem lesz hosszantartó, de mégis létezik és így is megélhető. Dávidnak építenek egy házat, ez még nem az a híres királyi palota, melynek majd messziről csodájára járnak, de ez is cédrusfából van, gazdag, megmutatta a király hatalmát és erejét, és már ez is egy olyan tekintélyes ház lehetett, ami kifejezte a királyság lényegét, az uralkodást, ami „nagyá tette” Dávid házat (2Sám 5,9-12).

S Dávid, amikor megpihen, amikor megnyugszik, amikor kicsit kiengedhetne rögtön észreveszi, hogy valami nem stimmel: ő szép házban lakik, Isten ládája pedig még mindig egy sátorban. Dávid vallomást tesz arról, ami belül feszíti. Egy nyelvi (és elvi) szójátékkal indul a rész, melyben Dávid azt mondja Nátán prófétának: „Nézd, én cédruspalotában lakom, az Isten ládája pedig sátorlapok közt lakik.” (2) Mindkét kifejezés az ismert „bét” szócskára megy vissza, mely „házat” jelent, konkrét értelemben is (lakás, épület).

Annyira díszes és kényelmes lehetett a háza, hogy ebben a nyugalmi állapotban Dávid nagy dolgot ismer fel, s rögtön el is határozza, hogy házat, méltó hajlékot épít Izrael Istenének. Furcsa módon nem a próféta Nátán szól, hanem Dávid szólítja meg a prófétát, talán éppen azért, hogy megerősítse az emberi szándékát, hiszen Isten szerzett neki békességet. Dávid

pedig valami szép nagy tettel szeretné Isten iránti háláját megmutatni. Isten hajléka nem lehet alábbvaló, mint az övé. Nátán első reakciójában támogatóan lép fel: „*Tedd meg mindazt, ami szándékodban van, mert veled van az Úr!*” (3), majd éjszaka szól az Úr igéje Nátánhoz, s ekkor elmondja Isten igazi üzenetét. Isten ahelyett, hogy Dávidot akarná megkérni, hogy építsen neki házat, ő maga fog Dávidnak „házat” építeni. A templomot és a királyi palotát már nem ő, hanem Dávid fia Salamon fogja felépíteni.

Fontos pontja Izrael történetének ez a jelenet, mert ekkor kezd majd kiépülni a főváros, Jeruzsálem. Ekkor még Jeruzsálemre ne úgy gondoljunk, mint ahogy később vagy Jézus idejében, vagy akár ma gondolhatunk rá. Ebben az időben még egy mondhatni jelentéktelen, a jebúsiak által lakott városka (Uru Salim), Júda és Izrael határán feküdt elválasztva egymástól a két országrészt. Ezért is volt stratégiaileg fontos a város elfoglalása, és a két terület egyesítése. Itt folytatódik az, amit az ige ír: Dávid házának, személyének, nemzetségének felemelkedése. Erről a felemelkedésről szólnak Sámuel könyvének további fejezetei, s rövid idő alatt elképesztően nagy birodalom válik, s előtte, se utána nem lesz olyan nagy.

Amikor a Szentföldön jártunk akkor felkerestük Dávid városát, ahol megtalálták az ősi város alapjait, házait. A legnagyobb épület talán a palota maradványa, amiben Dávid ül. Ha valaki ma a Szentföldön jár, akkor láthatja, hogy mennyi dolog van, ami Dávidhoz kötődik, akár épületekben Dávid tornya, kapuja, a főváros legnagyobb, leghíresebb szállodája is és maga Izrael nemzeti jelképe, vagy a zsidók szimbóluma a Dávid-csillag is. Egy nagy jel Dávid házaról. Máig élő hagyomány Dávid öröksége. Számunkra még inkább.

Két fókuszpontja van a mai igehirdetésnek: az első kiindulópontunk: Dávid nyugalomban van, innen indulunk, majd pedig eljutunk addig, hogy Dávid leül az Úr elé, és imádkozik. Fizikailag talán még átéli a kényelemet, a nyugalmat, de át fog menni az imádság helyére. Ha egy mondatban fogalmazzuk a mai igehirdetés témáját, akkor így hangzik:

A kényelem kultúrájából átmenni az alázat iskolájába!

Azért is fontos számunkra ez a kép: Dávid ül a palotájában, mert innen indulunk ki. Szeretjük a kényelmet. A nyugalmat. Amikor nem történik semmi. Nem szólnak hozzánk, nem kell intézkedni, nem kell főzni, nem kell perelni a családdal. Nyugalom. Azt is mondhatjuk, hogy amiből kiindulunk az a kényelem kultúrája. Még a kényelmes dolgokat is korszerűbbé lehet tenni, ami kielégíti igényeinket. De feltehetjük a kérdést. Éppen neked jut eszedbe ilyen Dávid, aki vándorló, menekülő, bujdosó voltál mindig?

A keresztyénségen belül is van kényelem kultúra. Pontosan olyan, amit Dávid átért: elértem valamit, megküzdöttem, az enyém, megállapodok, és akkor beleül az ember a kényelembe. A fotelbe. Le lehet ülni, s a keresztyénségben is lehet ilyen állapot. Még így is szoktuk emlegetni: leült, megállapodott a helyzet. Fialatok talán így mondják: leült a buli. Meghalt.

A kényelem a keresztyénségben kettős. Egyrészt fakadhat abból, hogy elértem valamit, tehát én már megharcoltam a magam harcát. Én már megtettem a magamét. Más is pihen, akkor én is! Ehhez jogom van. ez nekem jár. Másrészt arra is utal, hogy most már csinálja más, majd ha mások is beletettek annyi időt és energiát, mint én, akkor szóljanak. Sokszor egy-egy fontos funkcióban lévő vagy szolgálati ág vezetője, vagy végzője jut ide. És nem baj, ha ide jut. Nem baj, ha ezek a gondolatok elérnek bennünket. Hiszen éppen a felismerés adhatja meg a változást. Sokszor egy kisebb közösség, bibliakör, házi csoport, ifi jut ide, hogy elkényelmesedik. Kecskeméten így volt az ifivel. Mikor már nagyon nagy lett, s teljes, sokan

jártak és örömmel vettek részt az ifiken, akkor kezdtünk gondolkozni, hogy miben lehetne tovább lépni. S akkor jött egy-egy szolgálati terület felvállalása. Mert ha egy közösség nem mozog, akkor olyanná lesz, mint egy pocsolya, melyben nem mozdul a víz, s megbűdösödik.

A 7. részben két külön szál fut egymás mellett, teljesen összefonódva: egy, amit Isten cselekszik, ezért örök és tökéletes, az ő szándéka szerinti, és a második, az emberi vonal, mely lehet nagyon „emberi”, melyben tévedések, hibák lehetnek. A párhuzam, a két szándék együtt megy, a messiási ígéret, emberi (történelmi) személyeken keresztül teljeseedik be.

A történéseken túl lássuk meg azt, hogy mi lehetett Dávid szívében az Úr iránt, ha a nyugalmi helyzetében ez az első gondolata? S ha a mi nyugalmi helyzetünkre gondolunk, akkor így tehetjük föl mi is a kérdést: Ha Isten eljuttatott valahova minket, akkor mi abból a helyzetből hogyan gondolunk rá? Mi jut eszünkbe? Eszünkbe jut-e valami? Dávid nagyon sokszor megvallotta a szeretetét az Úr iránt. Nagyon szép és erős jelzőkkel is. (Zsoltárok)

Nem kényelmesedett-e el a mi keresztyénségünk? Nem szolgáljuk ki az aktuális kultúrát? A héten próbáltam keresni valami nagyon kényelmes dolgot illusztrációnak: megnéztem autós újságokat, hogy a férfiak figyelmét felkeltessem extrákkal felszerelt kocsikat idehozva, vagy valami ügyes és a háztartást megkönnyítő eszközt a nőkre, de aztán egy már adventre készülő kis ajánlatot találtam a metrón egy reklámújságban: Okostelefonnal irányítható kültéri LED fényfüzér, melyet a szoba kényelméből be- és kikapcsolhat anélkül, hogy ki kellejen menni a hidegbe. Képzeljük el: ülünk a fotelban, mint Dávid, és kapcsolgatjuk a fényfüzért. Ez a kényelem kultúrája, amikor tényleg azzal vagyok elfoglalva, hogy ne kelljen kimennem a hidegre. Van-e ilyen az életünkben? Amikor kényelemből szeretnénk valamit irányítani? Nem ült-e le missziós lendületünk? Szolgálatunk? Készségünk? Hová lett az örömünk?

Második rész!

Úgy fogalmaztunk, hogy a kényelem kultúrájából Dávid átmegy az alázat iskolájába. Nézzük most meg, hogyan járta ki Dávid az alázat iskoláját. Már az is jelképes, hogy ez a második rész egy imádság. A válasz Isten szavára, útmutatására nem egy azonnali akció, hanem egy hosszú és mély imádság. Így reagál Dávid Isten válaszára, ahol Isten elmondta Dávidnak: nem ő fogja felépíteni a templomot, hanem maga az Úr, és ő építi meg Dávid házát. És Dávid nem keseredik el mindezen, nem kezd vádaskodni, hanem elfogadja azt.

Ahhoz a szövetséghez érkeztünk, aminek nincs látható külső jele, de nagyon fontos ígéret Dávidnak, és Dávid házának. Ismét azt tapasztaljuk meg, hogy Isten a kezdeményező, ismét ő lép felénk, s mi követjük, reagálunk és elfogadjuk az ő közeledését. Egy olyan ígéretet fogad el Dávid, mely a jövőbe vész, távoli és ebben is ígéretes.

Nem is csak a tartalmát nézzük meg a szövetségnek, hanem azt, hogy hogyan imádkozik Dávid. Erre egy jelzőt mondhatunk: alázattal. Milyen hihetetlen alázat kellett ahhoz, hogy Dávid elfogadja azt, hogy ő a király nem építheti meg a szíve vágyát, az Úr templomát. Pedig ő ismeri fel, és ő akarja ezt. Ő az, aki elérte, akinek eszébe jutott, s aki kedvet és erőt érez arra, hogy megvalósítsa. Az alázat szó olyan erényt jelöl, mely képessé tesz arra, hogy az ember igazságának, teremtett voltának megfelelően és törekenységének tudatában éljen. Miért ennyire fontos Izrael életében a templom?

Izraelben mindig központi szerepet játszott a templom (korábban a szent sátor, mely Isten jelenlétét, megszólíthatóságát jelképezte, azt hogy Isten népével van), sőt későbbi korokban is

meghatározó. Még ma is központi helyet foglal el a lerombolt templom helye Jeruzsálemben, amit Templom hegynek is neveznek. Kulturális és kultikus intézmény és épület. A templomnak minden településen kiemelkedő (fizikailag is) és egyben jelképes szerepe van. Gondoljunk csak a román kor tömör tornyaira, épületeire, a középkor hatalmas gótikus katedrálisaira, vagy az újabban épült és épülő református és más templomokra. És gondoljunk a sajátunkra is, hiszen fiatal, és mégis mennyire megszokhattuk már jelenlétét, s a lakótelepnek is szerves része. Ma is jelentős szerepük van, ha csak a nyugaton lebontott néhány régi templom körüli vihart nézzük. Rombolás és építés. És Jézus szavai alapján pedig tudjuk, hogy a kőtemplom helyett mennyire meghatározó az, amit ő belőlünk épít.

Dávid az imádságban elhelyezi magát az Istennel való viszonyban: „*Ki vagyok én, Uram, ó, Uram? És mi az én házam népe, hogy eljuttattál idáig?*” (18) Az alázat iskolájában talán ez az első lépés. Meg kell tudnom, hogy hol a helyem? Ki vagyok én? Istennel való viszonyban látnom kell magamat. A magam kicsiségét és időnként összetörtségét. A magam alkalmatlanságát. „*Ki vagyok én?*” A vele való viszonyban mindig rádöbbenek, hogy ki vagyok valójában. Nem az, akinek mások látnak, és nem az, akinek mutatom magam.

A másik annak az útnak a felelegetése, ami már megtettem Istennel. Ahova eljuttatott Isten, az mindig egy helyzet, egy pozíció. Ahonnan ki tudok indulni. Dávidnál a kényelemből átmegy az imádság terére. És formailag ez nem volt egy látványos, teátrális tett. Inkább egyszerű: „*Ekkor bement Dávid király az Úr színe el, és leült,* (18). Belépett az imádság terébe. Isten jelenlétébe. S elmondja, hogy mit gondol Istenről. Ez is egy nagyon szép rész. Kinek látom én Istent? Kinek lát ő engem, és kinek látom én őt? „*Nincs senki hozzá fogható.*” Isten szentségének és egyedülvalóságának a gyönyörű megvallása ez. Dávid ezt számtalanszor megteszi. Végigveszi – egy imádság tartalma alatt, röviden – hogy mit is tett velük az Úr. Hogyan váltotta ki őket, milyen szép leírás: „*Van-e még egy olyan nemzet a földön, mint a te néped, Izrael, amelyért elment Isten, és kiváltotta, hogy az ő népe legyen.*” (23) Filmekben látunk ilyet, hogy egy börtönben vagy fogdában lévőért a családtagok, vagy barát elmegy, s leteszi a kauciót. Kiváltja. Isten elmegy és kiváltja népét. Milyen szép kép. És szép lassan leírja azokat a jelzőket, hogyan lesz Izrael az ő népe, s hogyan lesz Isten az ő Istenük. És mindezek után erősíti meg az ígéretet, a szövetséget Isten. Dávid konkrétan is imádkozik ezért. Hogy Isten tartsa meg ígéretét, amit tett „szolgádnak és házad népének.”

Dávid azért imádkozik, hogy beteljesüljön az ígéret, 7x szerepel a szövegben az „*Uram, ó, Uram*” (Adonaj + Jahwe) szavak, melyek egymást erősítik, s Dávid alázatát fejezi ki, hogy 10x nevezi magát (királyként) szolgádnak. Istennel kialakított reális viszonyban van Dávid.

Isten tehát ismét közbeszól, gátat szab az emberi mérlegelésnek és elmondja: nem embereknek kell számára hajlékot építeni, hanem ő maga fog majd a népének házat húzni. „*Azt is kijelentette neked az Úr, hogy az Úr akarja a te házadat építeni.*” (2Sám 7,11) Ez lesz a legfontosabb mondata az üzenetnek. A szövetség gondolata abban jön elő, hogy Dávid és utódai királyok lesznek, s ez beteljesíti az Ábrahámmal kötött szövetség ígéretét, amely szerint az ősatyáktól királyok származnak. (1Móz 17,6; 16; 35,11)

Megépítem házadat! Az egész Szentírás erről szól, hogy Istennek ez az ígérete hogyan teljesedik be. Hogyan építi Isten a házat. Dávid házát, Izrael házát majd az Egyházat. Az a ház, amit Isten épít Dávidnak mindörökké megmarad és királyi széke örökké megáll. Júda házára vonatkozó ígéret Dávid házára szűkül le (Gen 49,10). Isten választotta ki Dávidod a juhok pásztorából, Izrael pásztorává nevezte ki.

Dávid ezt éli meg, amikor megtudja, hogy nem ő építi meg az Úr templomát. Elfogadja, és örül jelenlétének. Hogy miért is nem ő építheti meg, a Szentírás ezt a magyarázatot adja („*Sok vért ontottál, nagy háborúkat viseltél*”), de Dávid alázatát jelzi, hogy elő is készíti a templomépítést, sok építőanyagot, rezet és fát szerez fiának, ahogyan az 1Krón 22,(1-6) 7-8 (9-19) tudósít róla. (Érdeemes elolvasni!) Dávid alázatosan és végtelenül nagy hálával fogadja Isten szavát. Felismeri és vallja, hogy amit Isten cselekszik végtelenül több annál, mint amit megtilt.

Az a ház, amit Isten népe Jahvének épített elpusztulhatott, de az az ház, amit Isten épített Dávidnak, az örökké megáll. (4-16) Ez a különbség az emberi szándék és Isten útja között.

Ennek magvalósulását látjuk a Szentírásban, már Jézus születésénél is. „*Felment József is a galileai Názáretből Júdeába, a Dávid városába, amelyet Betlehemnek neveznek, mert Dávid házából és nemzetségéből való volt, hogy összeírják jegyesével, aki áldott állapotban volt.*” (Lk 2,4-5)

S közvetlenül Jézus működésének kezdetén Keresztelő János történetében a keresztségben fejeződik ki Jézus alázata, amikor ugyanabban a keresztségben részesül, amiben a többi halandó ember. Ez Jézus emberi voltának egyik legkonkrétabb pontja, nem hiába tiltakozik ellene János. Amikor azonossá lesz a többi emberrel.

Jézus jelenléte itt a földön is mindig ezt az alázatot fejezte ki. Az egész bárány-hasonlat is erre épül: száját nem nyitja meg, mint a levágni való bárány. Thomas Mann: József és testvérei c. regényében folyton előjön ez a párhuzam: József, akit testvérei megvernek, meztelenre vetkőztetnek és kútba dobnak, báránynak nevezi magát, áldozatnak, akit erőszakos kezek – ráadásul testvérei – vernek meg, és kívánják a halálát. Az ószövetségi alakok legtöbbje előképe Jézusnak.

Jézus egész életében ezt az alázatot hordozta és fejezte ki. A tanítványait azzal biztatja: „*Tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok és alázatos szívű és megnyugvást találtok lelketeknek.*” (Mt 11,29) Ezért mondtam, hogy ez egy iskola. Azért tudok alázatos lenni, mert Jézus is az tudott lenni. A megváltásban folyamatában is ezt az alázatot éli meg Jézus, hiszen számtalan prófécia beszél erről. A szövetségkötésnek is ez alapja. Itt érkezünk el a lényegig, a kereszt titkáig, mélységéig.

Gazdagréten néha egészen hosszúak a prédikációk, s az ember figyelme elkalandozik. bizonyára veletek még nem fordult elő, velem már igen, hogy az figyelmem elkalandozik kb. a 25. perc körül. Ekkor többnyire körülnézek a templomban, végül a falat szoktam figyelni, hiszen egyébként is odavonzza a szemet. És ez a kereszt sziluett eszembe juttatja a kereszt mélységét. Azon szoktam gondolkozni, hogy milyen mély ez a kereszt. Ha beletenném a kezem, meddig érne? És jelképesen is: mi van a mögötte? Mi van a hátterében? Talán furcsán fogalmazva: Milyen mély a kereszt? Hiszen Jézus értünk bemutatott áldozata nagyon mély. A Dávidnak adott ígéret benne teljeseedik be. Dávid házán áldás van. A megváltás áldása. Hogyan élem át én a Dávid házában adott ígéretet? Hogyan vagyok benne a szövetségben? Milyen mélyen élem át kereszt titkát?

Imája végén Dávid áldásért könyörög, majd summázza imádsága lényegét: „*Mert a te áldásod tesz áldottá szolgál házát mindenkor.*” (29)

Isten által létrehozott dolgok maradandóak, mint maga az Egyház is. Ha időnként feljön bennünk a féltés, hogy mi lesz az Egyházzal, vagy keserűség, vagy harag van bennünk, akkor gondoljunk arra, hogy az Egyház nem emberi mű, ezért marad meg. Az Újszövetség már a maradandó házról gondolkodik, ahol Jézus helyet készít nekünk. Az épített templomról a lelki házra. Maga Jézus is arról beszél halála előtt. „*Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem.*” *Ő azonban testének templomáról beszélt.*” (Jn 2,19; 21) Benne marad meg Dávid nemzetsége, benne épül fel Dávid háza. Jézus teste az egyház. Beépülünk mi ebbe a hagyományba? Beletartozónak valljuk magunkat? Milyen házat építünk?

„*Ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok*” – mondja Pál. (1Kor 3,9)

„*Ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá*” – írja Péter. (1Pét 2,5)

„*Mert mi az élő Isten temploma vagyunk*” – mondja szintén Pál. (2Kor 6,16)

Isten felépít. Téged is!

Felépíti mindazt, ami romos, ami elhanyagolt, ami félig kész, ami nincs befejezve. Sokszor az alapoktól indul. Egészen kicsitől indul, mint a mostani történetben Dávidé is.

Mit építhetünk mi a gyülekezeten: fizikailag – lelkileg? Van-e olyan dolog, amit Istennek fel kell építeni (akár újra) az életünkben? Ma használatos, divatos ez a kifejezés: „felépíti magát”, vagy egy előadást, karriert, bármit.

Hogyan épít fel Isten?

Mit jelent ez számunkra, hogy Isten felépít minket?

Mint egy házat?

Isten egyrészt abban erősít meg minket, hogy beteljesítette az ígérését, s ezt mi is átélhetjük. Másrészt pedig szeretne felépíteni bennünket is, szeretné felépíteni a mi házunkat is. Jelképesen az életünket. Az életünk házat. Ne csüggedj, mert az Úr felépít!

Mert a te áldásoddal szolgádnak háza örökké áldott lesz! Ez a mi ígéretünk is.

A kényelem világából átmehetünk az alázat világába. Imádkozzunk áldásért! Uram, ó, Uram!

Ámen

Dávid útja:

Hosszú utat tesz meg, mondatni ez egy karrier

Pásztorfiú

Kiválasztják (királlyá kenik)

Saul udvarába kerül

Üldözések

Menekülések

Saultól, korábbi pártfogójától szenved

Lassú csapatépítés

Harcok

Elért cél